

**III ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA  
PRZESTRZENNEGO GMINY NOWA DĘBA**

**PROGNOZA  
ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO**

**Opracowanie:**

**mgr Paweł Paź**

**NOWA DĘBA 2019**

## Spis treści:

1. Podstawa prawna opracowania, informacje dotyczące zakresu prognozy i metod zastosowanych przy jej sporządzaniu .....	3
2. Informacje dotyczące projektowanego dokumentu.....	4
2.1. Zawartość i cele dokumentu.....	4
2.2. Powiązania z innymi dokumentami .....	4
3. Analiza i ocena aktualnego stanu i funkcjonowania środowiska na obszarze objętym przewidywanym oddziaływaniem oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektu zmiany Studium.....	10
3.1. Charakterystyka obszaru opracowania oraz stanu i funkcjonowania środowiska przyrodniczego i kulturowego.....	10
3.2. Ocena potencjalnych zmian w środowisku w przypadku braku realizacji projektu zmiany Studium .....	14
4. Analiza i ocena istniejących problemów ochrony środowiska i uwarunkowań środowiskowych istotnych z punktu widzenia projektu zmiany Studium, w szczególności dotyczących obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy o ochronie przyrody .....	14
5. Ocena uwzględnienia celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotnych z punktu widzenia projektu zmiany Studium .....	15
6. Projektowane zagospodarowanie terenów oraz analiza uwarunkowań ekologicznych i kulturowych na obszarach objętych przewidywanym oddziaływaniem .....	16
7. Analiza i ocena przewidywanych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektu zmiany Studium.....	16
7.1. Identyfikacja oddziaływań na środowisko wynikających z projektowanego przeznaczenia .....	16
7.2. Analiza i ocena skutków środowiskowych przewidywanych oddziaływań na poszczególne elementy środowiska .....	17
8. Analiza i ocena przewidywanych oddziaływań na cele i przedmiot ochrony oraz integralność obszarów Natura 2000.....	22
8.1. Identyfikacja i analiza przewidywanych oddziaływań generowanych przez projekt zmiany Studium na cele i przedmiot ochrony oraz integralność obszarów Natura 2000 .....	25
8.2. Ocena przewidywanych oddziaływań na cele i przedmiot ochrony oraz integralność obszarów Natura 2000.....	25
9. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, usuwanie barier, ograniczanie i kompensację przyrodniczą przewidywanych negatywnych oddziaływań na środowisko.....	26
10. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań przyjętych w projekcie zmiany Studium .....	26
11. Informacja o możliwym transgranicznym oddziaływaniu .....	27
12. Wskazanie napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy .....	27
13. Podsumowanie i wnioski.....	27
14. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektu zmiany Studium oraz częstotliwości ich przeprowadzania .....	28
15. Wykaz materiałów wykorzystanych przy opracowaniu prognozy .....	28
16. Załącznik - oświadczenie autora .....	29

## **1. Podstawa prawna opracowania, informacje dotyczące zakresu prognozy i metod zastosowanych przy jej sporządzaniu**

Opracowanie prognozy oddziaływania na środowisko III Zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Nowa Dęba jest realizacją obowiązku określonego w art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2018r. poz. 2081 z późn. zm.).

Prognoza jest elementem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko tj. postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji studiów i ich zmian zgodnie z art. 46 i art. 50 cytowanej ustawy.

W niniejszej prognozie przedmiotem oceny są ustalenia projektu III Zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Nowa Dęba – terenu położonego przy ul. Zacisznej w Chmielowie, w gminie Nowa Dęba.

Prognoza oddziaływania na środowisko została opracowana z uwzględnieniem zapisów art. 51 ust.2. i art. 52 w/w ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku.

Zakres merytoryczny prognozy zgodnie z art. 53 został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Rzeszowie (pismo znak: WOOŚ.411.1.13.2019.AP.2 z dnia 26.03.2019r) i Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Tarnobrzegu (pismo znak: PSNZ.4612.2.2019 z dnia 14.03.2019r). Przy sporządzaniu prognozy wykorzystano aktualne i archiwalne opracowania fizjograficzne i planistyczne odnoszące się do przedmiotowego terenu oraz opracowanie ekofizjograficzne sporządzone dla potrzeb niniejszej zmiany Studium. Spis wykorzystanych materiałów zawiera pkt. 15 niniejszego opracowania.

W prognozie przeanalizowano i oceniono skutki dla środowiska, które wynikają z:

- przeznaczenia terenów na określone rodzaje użytkowania,
- określenia warunków zagospodarowania tych obszarów.

Ocenie poddano te elementy środowiska, na które ustalenia zmiany Studium mogą mieć wpływ przekształcający tj.: powietrze, klimat, powierzchnia ziemi łącznie z glebą, wody powierzchniowe i podziemne, świat roślinny i zwierzęcy, bioróżnorodność, dziedzictwo kulturowe i krajobraz we wzajemnym ich powiązaniu z uwzględnieniem stanu środowiska obszaru opracowania jego wrażliwości i odporności. Dokonano również identyfikacji, analizy i oceny wpływu projektowanych funkcji (możliwych oddziaływań generowanych w wyniku ich wprowadzenia) na obszary chronione z mocy ustawy o ochronie przyrody tj.: na cele, przedmiot ochrony i integralność obszarów Natura 2000.

Ponadto przeanalizowano i oceniono skutki realizacji ustaleń projektu zmiany Studium pod kątem zagrożeń dla zdrowia i życia ludzi.

Istota prognozy zawiera się w ocenie:

- na ile ustalenia zmiany Studium pozwolą na zachowanie istniejących wartości środowiska,
- na ile ustalenia zmiany Studium wzbogacą lub odtworzą obniżone wartości środowiska,
- w jakim stopniu ustalenia zmiany Studium będą potęgować istniejące zagrożenia.

Przy sporządzaniu prognozy posłużono się głównie metodami analitycznymi i waloryzacyjnymi. Skutki wpływu realizacji ustaleń zmiany Studium na obszary Natura 2000 oraz środowisko zostały oszacowane poprzez prognozowanie zmian poszczególnych elementów środowiska oraz prognozowanie oddziaływań na cele, przedmiot ochrony i integralność obszarów Natura 2000. Punktem odniesienia był aktualny stan środowiska.

Zastosowane metody prognozowania (analiza opisowa) oparte zostały głównie na zasadzie wykorzystania publikowanych poradników, wytycznych i przepisów branżowych oraz analogii do skutków realizacji działań o podobnym zakresie i charakterze na terenach o zbliżonych uwarunkowaniach środowiskowych.

Na podstawie zastosowanych metod, analiz i ocen sformułowane zostały wnioski odnośnie rozwiązań przyjętych w projekcie zmiany Studium w aspekcie ich wpływu na środowisko oraz cele, przedmiot ochrony i integralność obszarów Natura 2000.

**Ze względu na jasny i czytelny sposób opracowania niniejszej prognozy bez użycia sformułowań specjalistycznych, odstąpiono od opracowania streszczenia w języku niespecjalistycznym.**

## **2. Informacje dotyczące projektowanego dokumentu**

### **2.1. Zawartość i cele dokumentu**

Przedmiotem III Zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Nowa Dęba jest obszar położony w przy ul. Zacisznej w Chmielowie.

Zmiana studium dotyczy w głównej mierze wskazania nowych terenów zabudowy usługowej innej (istniejący i projektowany zakład karny). Ponadto zmiana Studium obejmuje również teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren urządzeń wodociągowych (stacja hydroforowa) oraz teren rolniczy. Powierzchnia terenu objętego ww. zmianą wynosi ok. 4,3 ha.

Przedmiotowy teren od strony zachodniej sąsiaduje poprzez ul. Zaciszną z terenem istniejącej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej, od północy i wschodu z terenami rolniczymi (częściowo użytkowanymi a częściowo odłogowanymi) zaś od południa poprzez tereny innej zabudowy i tereny rolnicze sąsiaduje z terenem komunikacji kolejowej.

W zachodniej części obszaru objętego III zmianą Studium znajdują się tereny, dla których w 2005 r. został sporządzony miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Plan ten wskazywał tereny do pełnienia funkcji terenu aresztu śledczego (UI), stacji transformatorowej (E) oraz zieleni niskiej nieurządzonej (ZN). Do chwili obecnej dyspozycje przestrzenne ujęte w planie zostały tylko częściowo zrealizowane.

Obszar III zmiany Studium nie posiada znacznej wartości przyrodniczej. Nie występują tam formy ochrony przyrody, ustanawiane zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 o ochronie przyrody (tj. Dz.U. z 2018 r. poz. 1614 z późn. zm.).

Zmiana studium wynika z korzystnego położenia przedmiotowego obszaru w stosunku do centrum miejscowości a także obecnego układu komunikacyjnego i istniejącego uzbrojenia terenu.

Wprowadzenie nowych ustaleń w Kierunkach zagospodarowania przestrzennego, pozwoli na możliwość opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego pod wnioskowaną zabudowę. Formułując ustalenia przedmiotowej zmiany studium wzięto pod uwagę przeprowadzoną ocenę stanu istniejącego zagospodarowania, rozpoznane uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego oraz wnioski do studium.

### **2.2. Powiązania z innymi dokumentami**

Analizowany projekt zmiany Studium uwzględnia cele, wytyczne i ustalenia opracowań strategicznych i planistycznych, które zostały sporządzone na poziomie wojewódzkim i lokalnym.

Opracowania te zawierają wytyczne i ustalenia, o których mowa w dokumentach sporządzonych na szczeblu wspólnotowym i krajowym. Cechą charakterystyczną tych dokumentów jest ustawowa hierarchiczność ich ustaleń i zapisów.

Do podstawowych dokumentów powiązanych z analizowanym dokumentem należą:

## **Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego – Perspektywa 2030**

*(informacja z PZPWP do projektu m.p.z.p.)*

Dla Gminy Nowa Dęba określone zostały nw. inwestycje/zadania:

- Budowa, rozbudowa, modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej (gmina Nowa Dęba) – jednostka odpowiedzialna za realizację inwestycji: jednostka samorządu terytorialnego, na terenie której będzie realizowane zadanie.

## **Strategia Rozwoju Powiatu Tarnobrzeskiego na lata 2015-2020**

**Wizja Powiatu Tarnobrzeskiego** do 2020 roku: Powiat Tarnobrzeski to aktywny ośrodek gospodarczy oraz przyjazne, bezpieczne i ekologiczne miejsce do życia i rozwoju mieszkańców.

**Misja Powiatu Tarnobrzeskiego** do 2020 roku: Tworzenie aktywnego ośrodka gospodarczego oraz dbanie o wysoką jakość życia i wszechstronne możliwości rozwoju mieszkańców Powiatu Tarnobrzeskiego.

W Strategii wyznaczono cele strategiczne w ramach 4 głównych obszarów funkcjonowania Powiatu Tarnobrzeskiego.

- **Obszar:** Infrastruktura techniczna Powiatu:
  - **Cel** – Wysoki stopień rozwoju infrastruktury technicznej;
- **Obszar:** Środowisko, ład przestrzenny i bezpieczeństwo w Powiecie:
  - **Cel** – Wysoka jakość środowiska naturalnego;
  - **Cel** – Harmonijny ład przestrzenny;
- **Obszar:** Kapitał ludzki i Włączenie społeczne:
  - **Cel** – Wysoka jakość szkolnictwa, usług medycznych, usług publicznych i dostępność kultury;
  - **Cel** – Kompleksowe wsparcie mieszkańców powiatu w rozwiązywaniu problemów społecznych;
  - **Cel** – Wzrost adaptacyjności mieszkańców na tarnobrzeskim rynku pracy;
- **Obszar:** Gospodarka – innowacyjna i konkurencyjna gospodarka Powiatu:
  - **Cel** – Zwiększone znaczenie gospodarcze Powiatu w skali wojewódzkiej.

W ramach celu strategicznego – Wysoki stopień rozwoju infrastruktury technicznej - wyznaczono następujące cele operacyjne:

- poprawa stanu infrastruktury drogowej i kolejowej,
- poprawa stanu infrastruktury teleinformatycznej,
- zwiększona wewnętrzna i zewnętrzna dostępność komunikacyjna,
- zwiększony dostęp do sieci gazowej, elektrycznej, wodnej i kanalizacyjnej.

W ramach celu strategicznego – Wysoka jakość środowiska naturalnego - wyznaczono następujące cele operacyjne:

- poprawienie efektywności systemu gospodarki odpadami komunalnymi,
- propagowanie rolnictwa proekologicznego we współpracy z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa,
- poprawa zachowań proekologicznych mieszkańców powiatu.

W ramach celu strategicznego – Harmonijny ład przestrzenny - wyznaczono następujące cele operacyjne:

- udoskonalony ład przestrzenny powiatu,
- poprawa estetyki przestrzeni na terenie powiatu,
- poprawa poziomu bezpieczeństwa.

W ramach celu strategicznego – Wysoka jakość szkolnictwa, usług medycznych, usług publicznych i dostępność kultury - wyznaczono następujące cele operacyjne:

- rozwój szkolnictwa i modernizacja bazy oświatowej,
- unowocześnienie bazy szkolnictwa zawodowego,
- rozwijanie programów edukacyjnych, kulturalnych,
- budowa, modernizacja oraz rozbudowa istniejącej bazy i infrastruktury szpitalnej,
- zwiększanie dostępności usług medycznych dla mieszkańców powiatu,
- propagowanie zdrowego stylu życia poprzez m.in. zwiększenie dostępności do obiektów sportowo-rekreacyjnych,
- zwiększony poziom usług publicznych realizowanych przez administrację samorządową powiatu (UP),
- wszechstronny rozwój psycho-fiz. wszystkich mieszkańców powiatu w każdym wieku,
- zwiększenie zainteresowania mieszkańców aktywnym uczestnictwem w kulturze.

W ramach celu strategicznego – Kompleksowe wsparcie mieszkańców powiatu w rozwiązywaniu problemów społecznych - wyznaczono następujące cele operacyjne:

- wsparcie rodzin naturalnych z dziećmi w rozwiązywaniu problemów,
- wsparcie osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym pozostających w kryzysie,
- organizacja zastępczych form opieki nad dzieckiem,
- poprawa jakości życia seniorów i osób niepełnosprawnych,
- zwiększenie udziału osób starszych i niepełnosprawnych w życiu społecznym,
- optymalne zagospodarowanie infrastruktury niezbędnej do rozwiązywania problemów społecznych.

W ramach celu strategicznego – Wzrost adaptacyjności mieszkańców na tarnobrzeskim rynku pracy - wyznaczono następujące cele operacyjne:

- wsparcie w obszarze zatrudnienia dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy oraz współpraca z pracodawcami,
- ustawiczne zwiększanie efektywności pracy i oddziaływania służb zatrudnienia poprzez sprawne zastosowanie i wykorzystanie dostępnych instrumentów rynku pracy oraz tworzenie nowych programów rynku pracy,
- rozwój współpracy publicznych służb zatrudnienia z instytucjami rynku pracy, pomocy społecznej z organizacjami pozarządowymi i innymi uczestnikami rynku pracy, działającymi na rzecz przeciwdziałania bezrobociu wśród mieszkańców powiatu,
- dostosowanie kwalifikacji zawodowych uczestników rynku pracy do potrzeb przedsiębiorców/pracodawców.

W ramach celu strategicznego – Zwiększone znaczenie gospodarcze powiatu w skali wojewódzkiej - wyznaczono następujące cele operacyjne:

- integracja środowiska lokalnych przedsiębiorców i rozwój świadomości gospodarczej mieszkańców powiatu – organizacyjno-szkoleniowe wspieranie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości,
- rozwój infrastruktury technicznej na obszarze powiatu jako jeden ze sposobów przyciągania inwestorów tworzących nowe miejsca pracy,
- wspieranie inicjatyw klastrowych i rozwoju klastrów,
- wspieranie i rozwój mikro, małych i średnich przedsiębiorstw (MMSP),
- utworzenie konkurencyjnej innowacyjnej oferty rynkowej opartej na potencjale turystycznym powiatu,

- podniesienie standardów jakości życia społeczności lokalnej poprzez zwiększenie ilości miejsc pracy i wzrost dochodów z turystyki dla mieszkańców, instytucji zajmujących się obsługą ruchu turystycznego oraz samorządów lokalnych,
- zwiększenie atrakcyjności turystycznej powiatu poprzez zachowanie walorów krajobrazu, uporządkowanie ładu przestrzennego oraz rozszerzanie standardu i zakresu świadczonych usług turystycznych,
- opracowanie kompleksowej i zróżnicowanej oferty przyciągającej na teren powiatu osoby zainteresowane różnorodnymi formami turystyki i wypoczynku oraz wydłużającej sezon turystyczny,
- koordynacja działań i lokalnych uregulowań prawnych dotyczących zachowania ładu przestrzennego w celu wzmocnienia walorów.

Projekt przedmiotowej zmiany Studium uwzględnia, nawiązuje i nie pozostaje w sprzeczności do powyższych obszarów tematycznych oraz przyjętych celów w Strategii Rozwoju Powiatu Tarnobrzieskiego na lata 2015-2020.

### **Strategia Zrównoważonego Rozwoju Miasta i Gminy Nowa Dęba na lata 2016-2022**

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Miasta i Gminy Nowa Dęba na lata 2016-2022 jest podstawowym dokumentem określającym wizję, misję, cele strategiczne, cele operacyjne i finansowe oraz obszary rozwojowe gminy Nowa Dęba.

Strategia posiada szeroki kontekst regionalny i ogólnopolski. Jej cele strategiczne są ściśle powiązane z dokumentami strategicznymi określającymi rozwój województwa podkarpackiego i kraju.

Przyjęta w Strategii **wizja gminy** Nowa Dęba brzmi:

„Gmina Nowa Dęba to gmina wielu możliwości i szans rozwojowych, wspierająca lokalne inicjatywy społeczne, gospodarcze i inwestycyjne.

Gmina Nowa Dęba to innowacyjne i atrakcyjne miejsce dla inwestorów i mieszkańców”.

**Cele strategiczne i operacyjne** przyjęte w Strategii:

- Cel strategiczny – Tworzenie warunków rozwoju dla inwestorów,
  - Cel operacyjny – Rozwój stref inwestycyjnych i terenów rozwoju gospodarczego,
  - Cel operacyjny – Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości,
- Cel strategiczny – Tworzenie warunków dla rozwoju osadnictwa,
  - Cel operacyjny – Wsparcie procesu osadnictwa,
  - Cel operacyjny – Rozwiązywanie problemów mieszkaniowych,
- Cel strategiczny - Edukacja,
  - Cel operacyjny – Rozwój techniczny edukacji,
  - Cel operacyjny – Rozwój systemu edukacji,
- Cel strategiczny – Kultura i sport,
  - Cel operacyjny – Rozwój techniczny infrastruktury kulturalnej i sportowej,
  - Cel operacyjny – Tworzenie warunków wykorzystujących bazę kulturalną i sportową,
- Cel strategiczny – Turystyka,
  - Cel operacyjny – Rozwój techniczny infrastruktury turystycznej,
  - Cel operacyjny - Wsparcie rozwoju turystyki,
- Cel strategiczny – Aktywność społeczna,
  - Cel operacyjny – Wspieranie inicjatyw społecznych,

- Cel strategiczny – Bezpieczeństwo,
  - Cel operacyjny – Poprawa stanu bezpieczeństwa publicznego,
- Cel strategiczny – System opieki zdrowotnej i pomocy społecznej,
  - Cel operacyjny – Wsparcie systemu opieki zdrowotnej,
  - Cel operacyjny – Wsparcie systemu pomocy społecznej.

Analizowany projekt zmiany Studium uwzględnia, nawiązuje i nie pozostaje w sprzeczności z powyższymi celami, określonymi w Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta i Gminy Nowa Dęba na lata 2016-2022.

### **Program Ochrony Środowiska Dla Gminy Nowa Dęba na lata 2015-2018 z perspektywą do roku 2022**

Omawiany projekt zmiany Studium powiązany jest z głównymi celami sformułowanymi w Programie ochrony środowiska gminy. Najważniejsze z nich to:

- poprawa jakości i ochrona zasobów wód podziemnych i powierzchniowych
- zapewnienie wszystkim mieszkańcom gminy odpowiedniej jakości wody do picia,
- przywracanie funkcji użytkowych i przyrodniczych terenom zdegradowanym oraz ich rekultywacja i włączenie do obiegu gospodarczego,
- ochrona zasobów gleb nadających się do wykorzystania rolniczego i leśnego przed ich przeznaczeniem na inne cele
- ochrona gleb przed zanieczyszczeniami,
- wprowadzenie i upowszechnienie selektywnego zbierania odpadów oraz likwidacja „dzikich wysypisk”,
- poprawa jakości powietrza atmosferycznego m.in. poprzez termomodernizację budynków, eliminację paliw węglowych niskiej jakości i promowanie wykorzystania alternatywnych w tym odnawialnych źródeł energii poprzez ich popularyzację i możliwe prawem wsparcie finansowe,
- zlokalizowanie obszarów narażonych na ekspozycję hałasem w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
- utrzymanie i ochrona obszarów o wysokich walorach przyrodniczych,
- ochrona bioróżnorodności poprzez ochronę zasobów i wartości przyrodniczych w obrębie obszarów Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000,
- ochrona siedlisk przyrodniczych, terenów bytowania chronionych gatunków fauny i występowania chronionych gatunków flory na pozostałym obszarze gminy, zgodnie z obowiązującymi unormowaniami prawnymi,
- edukacja ekologiczna rolników w zakresie programów rolnośrodowiskowych, rolnictwa ekologicznego, agroturystyki.

Analizowany projekt zmiany Studium uwzględnia, nawiązuje i nie pozostaje w sprzeczności z powyższymi celami, określonymi w Programie ochrony środowiska dla gminy Nowa Dęba.

### **Plan gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Nowa Dęba**

W Planie określono następującą wizję gminy: Nowa Dęba jest gminą przyjazną dla środowiska naturalnego, mieszkańców i przedsiębiorstw. Układ zarządzania i infrastruktura gminy ukierunkowana na niskoemisyjne funkcjonowanie i rozwój zapewnią coraz lepsze warunki życia mieszkańcom, rozwój gospodarczy gminy i obszaru.



Cel główny PGN został zdefiniowany jako poprawa jakości życia mieszkańców poprzez rozwój gospodarczy Gminy Nowa Dęba z zachowaniem niskoemisyjności realizowanych działań.

W Planie przyjęto następujące cele strategiczne:

- zwiększenie efektywności wykorzystywania i wytwarzania energii oraz ograniczenie związanej z nim emisji,
- racjonalne zwiększenie wykorzystania energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych,
- efektywne zarządzanie infrastrukturą gminy i jej rozwój ukierunkowany na wykorzystanie rozwiązań niskoemisyjnych,
- wprowadzenie niskoemisyjnych wzorców konsumpcji energii i jej nośników we wszystkich sektorach gospodarki gminy,
- rozwój transportu niskoemisyjnego.

Analizowany projekt zmiany Studium uwzględnia, nawiązuje i nie pozostaje w sprzeczności z powyższymi celami, określonymi w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy Nowa Dęba.

### **Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły**

Zatwierdzony na posiedzeniu Rady Ministrów w dniu 22 lutego 2011 roku (M.P. z 2011r. Nr 49 poz. 549) wraz z przyjętą aktualizacją 18 października 2016 roku (Dz. U. z 2016, poz. 1911 z późn. zm.) Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (PGW) stanowi realizację postanowień tzw. Ramowej Dyrektywy Wodnej (RDW). Najważniejszym przesłaniem RDW jest ochrona zasobów wodnych dla przyszłych pokoleń, a głównym celem jest osiągnięcie dobrego stanu wszystkich części wód poprzez określenie i wdrożenie koniecznych działań. Według RDW plany gospodarowania wodami w podziale na obszary dorzeczy są narzędziem planistycznym, które ma usprawnić proces osiągania celów środowiskowych i stanowić fundament podejmowania decyzji mających wpływ na stan zasobów wodnych.

W PGW cele środowiskowe dotyczące osiągnięcia dobrego stanu wód odniesiono do wydzielonych na obszarze dorzecza Wisły jednolitych części wód powierzchniowych (JCW) i jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) z uwzględnieniem ich aktualnego stanu w związku z wymaganym warunkiem niepogarszania ich stanu oraz z uwzględnieniem ryzyka nieosiągnięcia (zagrożone, niezagrożone) celów środowiskowych.

Zgodnie z art. 326,1 ustawy z dnia 20 lipca 2017r. Prawo wodne (tj. Dz.U. z 2018 r. poz. 2268 z późn. zm.) plany gospodarowania wodami powinny zostać uwzględnione w dokumentach planistycznych wszystkich szczebli.

W PGW cele środowiskowe dla części **wód powierzchniowych** zostały oparte na wartościach granicznych poszczególnych wskaźników fizyko-chemicznych, biologicznych i hydromorfologicznych określających stan ekologiczny wód oraz wskaźników chemicznych świadczących o stanie chemicznym wody, odpowiadających warunkom osiągnięcia przez wody dobrego stanu. Za cele środowiskowe przyjęto wartości graniczne odpowiadające dobremu stanowi wód. Przy ustalaniu celów środowiskowych brano pod uwagę aktualny stan JCW w związku z wymogiem niepogarszania ich stanu. Dla silnie zmienionych części wód celem środowiskowym jest osiągnięcie, co najmniej dobrego potencjału ekologicznego i w celu osiągnięcia dobrego potencjału ekologicznego utrzymanie, co najmniej dobrego stanu chemicznego. Wyznacznikami dla dobrego stanu i dobrego potencjału ekologicznego wód są określone wartości graniczne w zakresie podstawowych wskaźników biologicznych i fizyko-chemicznych.

Cele środowiskowe dla **wód podziemnych** są następujące:

- zapobieganie dopływowi lub ograniczenia dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych;
- zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych;
- zapewnienie równowagi pomiędzy poborem a zasilaniem wód podziemnych;

- wdrożenie działań niezbędnych dla odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego w skutek działalności człowieka.

W projekcie zmiany Studium zawarto ustalenia dotyczące zasad kształtowania ładu przestrzennego oraz ochrony środowiska poprzez wprowadzenie 20% minimalnej powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do działki budowlanej.

Ponadto podano wskaźnik powierzchni całkowitej zabudowy w odniesieniu do powierzchni działki w przedziale od 40% do 70%. Ocenia się, iż ustalenia projektu zmiany SUIKZP uwzględniają, nawiązują i nie pozostają w sprzeczności z celami środowiskowymi, określonymi w PGW.

### **3. Analiza i ocena aktualnego stanu i funkcjonowania środowiska na obszarze objętym przewidywanym oddziaływaniem oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektu zmiany Studium**

#### **3.1. Charakterystyka obszaru opracowania oraz stanu i funkcjonowania środowiska przyrodniczego i kulturowego**

Zakres terytorialny obszaru objętego projektem zmiany Studium został określony Uchwałą Nr LII/483/2018 Rady Miejskiej w Nowej Dębie z dnia 30 sierpnia 2018 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Nowa Dęba.

Teren objęty projektem zmiany Studium obejmuje obszar o łącznej powierzchni ok. 4,3 ha. Położony jest w północno-zachodniej części gminy Nowa Dęba, w miejscowości Chmielów, po wschodniej stronie ulicy Zacisznej, przy skrzyżowaniu ulic: Zaciszna i Siarkowa. Jest to teren częściowo zabudowany (Oddział Zewnętrzny w Chmielowie Aresztu Śledczego w Nisku) oraz częściowo użytkowany rolniczo, położony w sąsiedztwie istniejącej zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej wsi, terenów rolnych oraz terenów kolejowych. Na analizowanym obszarze przeważają użytki zielone III (0,76 ha) i IV (1,56 ha) klasy, w większości odłogowane i ugorowane. Grunty orne częściowo użytkowane a częściowo odłogowane stanowią odpowiednio RIV – 0,35 ha oraz RIII – 0,32 ha. Tereny zainwestowane związane z istniejącym zakładem karnym zajmują powierzchnię: Bi – 1,17 ha oraz droga – 0,12 ha. Przez badany teren przebiegają linie elektroenergetyczne średnich napięć oraz linia niskiego napięcia. Obecna jest również sieć gazociągu, wodociągowa oraz kanalizacyjna.

**Według nowej, fizycznogeograficznej klasyfikacji** dziesiątej (zmodyfikowana klasyfikacja J. Kondrackiego), przedmiotowy teren położony jest w obrębie mezoregionu fizycznogeograficznego – Nizina Nadwiślańska (mikroregion – Wschodni Obszar Niziny Nadwiślańskiej). Badany obszar stanowi w miarę łagodny, fragment stoku, o dominującym spadku w kierunku SE, który w najwyższym punkcie osiąga wysokość ok. 166,5m n.p.m. zaś w najniższym ok. 162,1 m n.p.m.

Ogólnie można stwierdzić, że rzeźba terenu nie powoduje ograniczeń w możliwościach zagospodarowania tego terenu.

**Pod względem geologicznym** omawiany teren położony jest w obrębie Zapadliska Przedkarpackiego. stanowiącego nieckę przedgórską wypełnioną utworami neogenu (miocen) spoczywającymi na utworach kambryjskich.

Budowa geologiczna jest dobrze rozpoznana dzięki otworom wiertniczym wykonanym w związku z poszukiwaniem, rozpoznawaniem i eksploatacją złóż siarki rodzimej i piasków szklarskich. Na zerodowanej powierzchni skał kambryjskich zalegają utwory neogenu (miocen). Najstarszymi osadami mioceńskimi są osady ilaste z wkładkami węgla brunatnego, których

miąższość waha się od 10 do 60 m. Występują one w sposób nieciągły, w postaci izolowanych płatów. Powyżej zalega kompleks warstw baranowskich o miąższości zmieniającej się od kilku do 78 m. Są to: piaskowce z przerostami piasków, wapienie litotamniowe oraz wkładki tufitów. Wyznaczają one również spąg złóż siarki udokumentowanych w zalegającej powyżej tzw. serii chemicznej. Miąższość serii waha się od 5 do 54 m, a tworzą ją gipsy, które w brzeźnej części zapadliska przedkarpackiego uległy przeobrażeniom metasomatycznym w wapienie. Ponad serią chemiczną występują osady ilasto-margliste o miąższości 20 m. Powyżej zalega kompleks skał ilastych, (tzw. ily krakowieckie) o miąższość zmieniającej się od 0,5 m do 170 m. Większość obszaru pokrywają osady czwartorzędowe plejstocenu (złodowacenia: południowo-, środkowo- i północnopolskie) oraz utwory holocenu. Na rozmytej erozyjnie powierzchni miocenińskiej deponowane były gliny zwałowe oraz piaski i żwiry złodowaceń południowopolskich. Z okresu złodowaceń środkowopolskich pochodzą piaski rzeczne oraz mułki zastoiskowe.

Na analizowanym obszarze, w podłożu którego występują piaski, żwiry i mułki rzeczne Złodowacenia Środkowopolskiego występują korzystne warunki podłoża budowlanego.

Wierzchnią warstwę stanowi gleba. Zgodnie z Mapą Glebowo-Rolniczą Polski znajdują się tu gleby pseudobielicowe i gleby brunatne wylugowane zaliczane do kompleksu żytniego słabego.

Na analizowanym obszarze oraz w jego bezpośrednim sąsiedztwie brak jest udokumentowanych złóż surowców podstawowych.

W odniesieniu do **wód powierzchniowych** to przez badany teren, nie przepływa żaden ciek wodny. Główny kierunek spływu wód powierzchniowych i podziemnych występuje w stronę SE do oddalonego o 732m od badanego terenu ciek Mokrzychówka.

Analizowany obszar leży poza terenami występowania Głównych Zbiorników Wód Podziemnych Polski południowo - wschodniej. Na przedmiotowym terenie nie funkcjonują żadne ujęcia wód podziemnych w formie studni kopanych czy wierconych, z których woda pobierana byłaby przez indywidualnych właścicieli, na potrzeby bytowo - gospodarcze. W obrębie obszaru opracowania nie znajdują się również komunalne ujęcia wód. Miejscowość Chmielów, na terenie którego znajduje się analizowany obszar, jest zaopatrywana w wodę ze studni głębinowych znajdujących się na terenie gminy Nowa Dęba. Ponadto przedmiotowy teren nie znajduje się w obrębie żadnej ze stref ochrony ujęć wód.

W granicach terenu opracowania występują **dość korzystne warunki gruntowo-wodne** dla bezpośredniej lokalizacji zabudowy. Wynika to głównie z istniejącego ukształtowania powierzchni terenu (część łagodnego stoku), budowy geologicznej (grunty nośne) oraz występowania poziomu wód gruntowych poniżej 1-2m. Analizowany teren leży poza obszarami zagrożonymi zalaniem wodami powodziowymi.

Ramowa Dyrektywa Wodna (Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. wraz ze zmianą: Dyrektywa Komisji 2014/101/UE z dnia 30 października 2014 r.) wprowadziła obowiązek **oceny stanu/potencjału ekologicznego i stanu chemicznego silnie zmienionych wód powierzchniowych**. Oceny stanu wód powierzchniowych dokonuje się poprzez porównanie wyniku klasyfikacji stanu lub potencjału ekologicznego i stanu chemicznego. Stan wód wyznaczany jest przez gorszy z tych stanów. Podstawowe znaczenie w klasyfikacji stanu ekologicznego mają elementy biologiczne, charakteryzujące występowanie w wodach różnych zespołów organizmów. Stan chemiczny określany jest na podstawie wskaźników chemicznych, które charakteryzują występowanie w wodach substancji priorytetowych i innych substancji zanieczyszczających, określonych obowiązującymi przepisami. Oceny dokonuje się w odniesieniu do jednolitych części wód powierzchniowych (JCW) wydzielonych w obrębie poszczególnych zlewni. Oceny stanu (jakości) wód dokonuje się na podstawie badań monitoringowych w ramach monitoringu diagnostycznego, operacyjnego, badawczego i obszarów chronionych.

Monitoring diagnostyczny i operacyjny ma na celu dostarczenie informacji o stopniu spełnienia podstawowego celu środowiskowego Ramowej Dyrektywy Wodnej jakim jest

osiągnięcie przez wody co najmniej dobrego stanu. Monitoring obszarów chronionych ma na celu określenie spełnienia przez jednolite części wód dodatkowych celów środowiskowych wynikających z charakteru obszaru chronionego. Monitoring diagnostyczny jest wykonywany w cyklu 3-letnim, a monitoring operacyjny corocznie dla JCW zagrożonych niespełnieniem osiągnięcia celów środowiskowych. Klasyfikacja stanu wód w punktach monitoringu operacyjnego sporządzana jest na podstawie ograniczonej liczby wskaźników i ukierunkowana jest na presję, oddziałującą na daną część wód.

Przedmiotowy obszar objęty projektem zmiany Studium leży w obrębie JCWP pn. Mokrzeszówka PLRW 2000172196729. Została ona zidentyfikowana jako naturalna część wód o złym stanie wód, zaś ryzyko osiągnięcia celów środowiskowych zakwalifikowano jako niezagrażone.

Badania prowadzone przez WIOŚ w 2016 r. w punkcie pomiarowym Mokrzeszówka – Mokrzeszów [R] PL01S1601\_1880 wykazały, że wody JCWP charakteryzują się umiarkowanym stanem/potencjałem ekologicznym oraz spełniają wymagania dodatkowe dla obszarów chronionych MOEU (obszary chronione wrażliwe na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych).

Badania stanu **wód podziemnych** w sieci krajowej prowadzi Państwowy Instytut Geologiczny, będący z mocy ustawy Prawo wodne państwową służbą hydrogeologiczną zobligowaną do wykonywania badań i oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (JCWPd), wyznaczonych zgodnie z wymogami Ramowej Dyrektywy Wodnej. Celem monitoringu jakości wód podziemnych jest uzyskanie informacji o stanie chemicznym wód, śledzenie jego zmian oraz sygnalizacja zagrożeń.

Ocena stanu chemicznego realizowana jest na potrzeby zarządzania zasobami wód podziemnych i oceny skuteczności podejmowanych działań ochronnych, ukierunkowanych na osiągnięcie dobrego stanu wód.

Teren objęty projektem zmiany Studium położony jest w obrębie JCWPd nr 135. Ocena stanu JCWPd, wykonana w oparciu o wyniki monitoringu diagnostycznego stanu chemicznego wód podziemnych z 2016 r. oraz dane Państwowej Służby Hydrologicznej w zakresie stanu ilościowego, wykazała słaby stan wód w JCWPd Nr 135. O słabym stanie zdecydowała ocena stanu chemicznego: wysokie stężenia NO<sub>3</sub>, SO<sub>4</sub>, Fe, Mn oraz lokalne występowanie wskaźników organicznych: antracenu, acenaftenu, fluorenu, pirenu, benzo(a)pirenu, sumy WWA, fenantrenu i fluorantenu. Wykazanie słabego stanu wód spowodowało wprowadzenie monitoringu operacyjnego stanu chemicznego wód podziemnych w 9 punktach pomiarowych (2017 r.), zlokalizowanych w obszarze zagrożonej JCWPd.

Badania wód podziemnych w 2017 r. w ramach monitoringu operacyjnego w najbliższym położonym w stosunku do obszaru opracowania punkcie, prowadzone były w Rozalinie. Wody podziemne, badane w tym punkcie zaklasyfikowano do klasy III – wody zadowalającej jakości.

**Pod względem typologicznym** na terenie opracowania występują gleby mineralne powstałe z osadów polodowcowych w postaci gleb pseudobielicowych i gleb brunatnych wylugowanych. Nie występują tu gleby organiczne. **Pod względem bonitacyjnym** gleby zaliczane są do klasy III i IV (grunty orne i użytki zielone).

Wszelkie zmiany w składzie chemicznym oraz w odczynie i warunkach oksydacyjno-redukcyjnych gleby zmieniają jej właściwości biologiczne i ograniczają naturalną funkcję w biosferze. Do czynników degradujących glebę należą: nadmierne ilości metali ciężkich (kadmu, miedzi, cynku, ołowiu, niklu), zakwaszanie przez związki siarki i azotu. Występowanie tych zjawisk w glebach użytków rolnych stwarza zagrożenie dla człowieka poprzez przenikanie zanieczyszczeń do upraw.

Przedmiotowy teren, **nie przedstawia szczególnych wartości przyrodniczych i krajobrazowych**. Położony jest w otoczeniu terenów zabudowy mieszkaniowej zagrodowej i jednorodzinnej a także terenów kolejowych, terenu istniejącego zakładu karnego oraz terenów otwartych (tereny rolne). Ze względu na bezpośrednie sąsiedztwo zabudowy oraz przebiegające

ciągi komunikacyjne (linia kolejowa, drogi gminne i wewnętrzne), nie pełni on obecnie szczególnej roli w systemie przyrodniczym tego rejonu.

Analizowany teren obejmuje w głównej mierze obszar gruntów ornych miejscami zakrzaczonych, użytków zielonych (łąki) i zabudowy (teren istniejącego zakładu karnego). Miejscami, zwłaszcza na terenach znacznie przekształconych przez człowieka widać sukcesję roślin pospolitych i inwazyjnych w tym bylicy pospolitej, nawłoci kanadyjskiej, konyzy kanadyjskiej i innych.

Przeprowadzona w terenie inwentaryzacja wykazała, że istniejące zbiorowiska roślinne w obrębie użytków zielonych są dość ubogie florystycznie. W sąsiedztwie terenów zabudowy oraz ciągów komunikacyjnych spotkać można roślinność ruderalną. Roślinności pól uprawnych towarzyszą zespoły segetalne. Na terenach długotrwanie odłogowanych widoczne są niewielkie zakrzaczenia.

Na obszarze objętym badaniami nie stwierdzono siedlisk przyrodniczych o znaczeniu priorytetowym objętych ochroną na mocy Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia, jako obszary Natura 2000 (tekst jednolity z 30 października 2014r., Dz.U.2014 poz. 1713).

Z uwagi na położenie w sąsiedztwie terenów zabudowy i komunikacji, brak większego zróżnicowania flory i zróżnicowania siedliskowego, oraz zbiorowisk leśnych (obecne niewielkie zakrzaczenia i zadrzewienia na gruntach ornych), **na obszarze opracowania nie występują warunki dla bytowania zróżnicowanej pod względem gatunkowym fauny.** Przeprowadzone obserwacje ornitologiczne a także analiza dostępnej literatury wykazały, że na obszarze badań występują następujące gatunki ptaków: sikora bogatka, sikora modra, pliszka siwa, wróbel domowy, wrona, kawka, skowronek, sójka, bażant. Ze zwierzyny drobnej zaobserwowano zajaca szaraka.

Żaden z zaobserwowanych gatunków ptaków nie jest zagrożony wyginięciem i nie jest wymieniony w Załączniku I Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE.

**Obiekty prawnie chronione** (indywidualne formy ochrony przyrody) w rozumieniu ustawy o ochronie przyrody w obrębie terenu opracowania, ani w najbliższym jego sąsiedztwie nie występują. Najbliższe obszary objęte ochroną znajdują się w znacznej odległości od przedmiotowego terenu: obszary siedliskowe Natura 2000 – Tarnobrzaska Dolina Wisły (w odległości 3,16km) oraz obszary ptasie Natura 2000 – Puszcza Sandomierska (w odległości 4,4km).

Na obszarze opracowania nie występują **obiekty zabytkowe** będące przedmiotem zainteresowania konserwatorskiego.

**Na stan czystości powietrza** wpływ mają różnorodne czynniki. Przede wszystkim są to istniejące lokalnie źródła emisji (zanieczyszczenia przemysłowe, komunikacyjne, z ogrzewania w domowych gospodarstwach) jak również te, które napłynęły z innych obszarów.

Wg Oceny jakości powietrza w województwie podkarpackim za rok 2017r., sporządzonej przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie, strefa podkarpacka, w której znajduje się analizowany obszar, została zakwalifikowana pod względem zanieczyszczenia powietrza pyłem zawieszonym PM10, PM2.5 a także benzo(a)pirenem w pyłe zawieszonym do klasy C. Głównym problemem występującym zarówno w skali województwa jak i w rejonie obszaru opracowania jest wysokie stężenie pyłów zawieszonych oraz wielokrotne przekraczanie wartości dopuszczalnych. Badania WIOŚ w Rzeszowie oraz wnioski wypływające z „Programu Ochrony Powietrza dla strefy podkarpackiej...” wskazują na niską emisję z instalacji ogrzewania indywidualnego jako główne źródło zanieczyszczenia powietrza zarówno pyłem PM10, PM2.5 jak i B(a)P. Istotny udział ma także napływ zanieczyszczeń spoza obszaru opracowania.

**Warunki topoklimatyczne** ze względu na częściowo otwarty teren rolniczy, położenie na południowym, łagodnym stoku Garbu Tarnobrzeskiego oraz brak istotnych źródeł zanieczyszczających powietrze należą do dość dobrych. Brak wód powierzchniowych oraz istniejący poziom wód gruntowych (poniżej 1-2m p.p.t) sprawia, że nie występują tu uciążliwe

i długotrwałe mgły. Na badanym terenie i w najbliższym jego sąsiedztwie nie ma obiektów, przedsięwzięć i instalacji, które w znaczący sposób wpływałyby na stan sanitarny powietrza atmosferycznego. Charakteryzowany obszar odznacza się mało urozmaiconymi warunkami topoklimatycznymi.

W rejonie opracowania nie występują źródła hałasu przemysłowego. Najbliższy duży kompleks zakładów przemysłowych zlokalizowany na terenie dawnego KiZPS Siarkopol w Machowie znajduje się w odległości ok. 1km od badanego terenu. Z uwagi na położenie w sąsiedztwie dróg gminnych, służących głównie do obsługi komunikacyjnej terenów zamieszkałych a jedynie w nieznacznym stopniu wykorzystywanych jako ciąg komunikacyjny dojazdu ludności do zakładów przemysłowych w Machowie, hałas komunikacyjny nie ma istotnego znaczenia dla badanego obszaru.

Poziom hałas komunikacyjny przy założeniu ulokowania w większości nowej zabudowy z dala od istniejących ciągów komunikacyjnych, nie będzie stanowił dużej uciążliwości dla projektowanej zabudowy.

Reasumując stwierdza się, iż teren projektowanej zabudowy usługowej położony jest w rejonie o zachowanych standardach środowiska, brak tu zagrożeń wynikających z działalności człowieka oraz zagrożeń naturalnych, powodowanych przez siły przyrody.

W obrębie terenu opracowania i w jego sąsiedztwie nie występują obiekty, które mogłyby znacząco oddziaływać na środowisko.

Jednocześnie wskazany pod zainwestowanie teren nie przedstawia szczególnych wartości przyrodniczych i krajobrazowych, wykluczających lokalizację zabudowy usługowej.

Teren opracowania posiada możliwość wyposażenia w niezbędną infrastrukturę techniczną na bazie istniejących i planowanych urządzeń i sieci poprzez rozbudowę do faktycznych potrzeb tj. sieć wodociagową, gazową, elektroenergetyczną, teleinformatyczną i kanalizacji sanitarnej.

### ***3.2. Ocena potencjalnych zmian w środowisku w przypadku braku realizacji projektu zmiany Studium***

Tereny przewidziane do zainwestowania w projekcie zmiany Studium to obszary częściowo już zabudowane (teren zabudowy mieszkaniowej, teren istniejącego zakładu karnego wraz z towarzyszącą infrastrukturą w tym hydrofornią), objęte obowiązującym planem miejscowym (UI – teren aresztu śledczego), a jedynie wschodnia część o powierzchni ok. 1,1 ha to tereny rolne (grunty orne i użytki zielone) częściowo odłogowane i ugorowane. Zatem zmiana Studium dotyczyła będzie w głównej mierze zmiany przeznaczenia tych gruntów, które położone są poza istniejącym zainwestowaniem oraz poza obowiązującym mpzp.

W przypadku braku realizacji projektu zmiany suikz, teren ten w zachodniej i środkowej części zgodnie z przeznaczeniem w obowiązującym mpzp może ulec zabudowaniu, zaś jego wschodnia część pozostanie terenem rolnym użytkowanym rolniczo lub odłogowanym, który podlegać będzie naturalnej sukcesji, prawdopodobnie szczególnie ekspansywnymi gatunkami pospolitymi.

### **4. Analiza i ocena istniejących problemów ochrony środowiska i uwarunkowań środowiskowych istotnych z punktu widzenia projektu zmiany Studium, w szczególności dotyczących obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy o ochronie przyrody**

W kontekście zakresu i charakteru projektowanego w zmianie Studium przeznaczenia oraz na podstawie przedstawionej w pkt. 3 analizy oraz charakterystyki stanu i funkcjonowania środowiska stwierdza się, iż w rejonie terenów objętych projektem zmiany Studium nie występują problemy środowiskowe, które mogłyby w sposób istotny kolidować z projektowanym zagospodarowaniem.

Nie identyfikuje się również zagrożeń i problemów istotnych z punktu widzenia realizacji projektu zmiany Studium dotyczących obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy o ochronie przyrody, w tym obszarów Natura 2000.

Teren objęty projektem zmiany Studium położony jest w odległości ok. 3,2km od najbliższego obszaru Natura 2000 --Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk (SOOS) pn. „Tarnobrzaska Dolina Wisły”, stąd jego realizacja nie spowoduje bezpośredniego oddziaływania na obszar podlegający ochronie na podstawie Ustawy o ochronie przyrody. Ze względu na położenie jak również zakres i charakter projektowanego w zmianie Studium przeznaczenia, nie identyfikuje się istotnych problemów, które mogą wynikać z realizacji zmiany Studium, zagrażających siedliskom chronionym w obrębie SOOS Tarnobrzaska Dolina Wisły.

W obrębie terenów projektowanego w zmianie Studium zainwestowania nie występują również wartości przyrodnicze, na które charakter projektowanego przeznaczenia mógłby wpływać znacząco negatywnie.

Z uwagi na ukształtowanie terenu wody powierzchniowe i podziemne spływać będą w kierunku cieku Mokrzeszówka.

W związku z położeniem projektowanego zainwestowania oraz możliwością spływu zanieczyszczeń do istniejących cieków, istotnym elementem jest fakt, że na analizowanym terenie oraz w jego bezpośrednim sąsiedztwie znajduje się istniejąca sieć kanalizacji sanitarnej.

## **5. Ocena uwzględnienia celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotnych z punktu widzenia projektu zmiany Studium**

Cele ochrony środowiska, w tym cele ochrony przyrody, ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym znajdują swoje odzwierciedlenie w prawie krajowym i dokumentach powstałych na jego podstawie, określających politykę w zakresie ochrony środowiska.

Ważnymi dokumentami szczebla krajowego kształtującymi i kreującymi politykę społeczną i gospodarczą oraz ekologiczną kraju, są: **Strategia Rozwoju Kraju 2020, Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 i Polityka ekologiczna państwa na lata 2009-2012 z perspektywą do roku 2016** (w trakcie opracowania jest Polityka Ekologiczna Państwa 2030). Zapisy tych dokumentów są wiążące dla odpowiednich dokumentów szczebla niższego pod rygorem nieważności.

Mając na uwadze wykazaną zgodność omawianego dokumentu (pkt.2.2. niniejszego opracowania, Analizy przedprojektowej) m.in. z: Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego, Strategią Rozwoju Powiatu Tarnobrzskiego na lata 2015-2020, Strategią Zrównoważonego Rozwoju Miasta i Gminy Nowa Dęba na lata 2016-2022, Programem Ochrony Środowiska dla gminy Nowa Dęba, Planem gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Nowa Dęba można stwierdzić, iż cele ochrony środowiska szczebla międzynarodowego i krajowego oraz wspólnotowego zostały uwzględnione w omawianym projekcie. Dotyczą one przede wszystkim takich dziedzin jak: ochrona powietrza atmosferycznego, ochrona wód, ochrona przed hałasem, gospodarka odpadami, ochrona przyrody.

Projekt zmiany Studium zawiera szereg ustaleń (wskaźników) mających istotne znaczenie dla prawidłowego funkcjonowania ochrony środowiska wynikających z postanowień dokumentów strategicznych opracowywanych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym.

W ramach tych ustaleń mieszczą się wskaźniki powierzchni biologicznie czynnej oraz wskaźniki powierzchni całkowitej zabudowy w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej.

Przy sporządzaniu projektu zmiany Studium, jak również niniejszej prognozy – uwzględniono podstawowe, obowiązujące przepisy prawne dotyczące ochrony środowiska, przyrody, planowania przestrzennego.

## **6. Projektowane zagospodarowanie terenów oraz analiza uwarunkowań ekologicznych i kulturowych na obszarach objętych przewidywanym oddziaływaniem**

Projekt III Zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Nowa Dęba - terenu położonego przy ul. Zaciszej w Chmielowie obejmuje następujące przeznaczenie terenów:

**UI** – dotyczy podstawowego przeznaczenia terenu o powierzchni ok. 3,50 ha, położonego na niemal całym analizowanym terenie objętym projektem zmiany Studium pod lokalizację zabudowy usługowej innej -tworzącej jednostkę penitencjarną – zakład karny. Jest to teren wyznaczony częściowo na obszarze już zainwestowanym (teren obecnego zakładu karnego wraz z infrastrukturą) a częściowo na użytkach rolnych III i IV klasy bonitacyjnej. Warunki gruntowo-wodne są korzystne i średnio korzystne dla bezpośredniego posadowienia obiektów budowlanych.

**MN** - dotyczy podstawowego przeznaczenia terenu o łącznej powierzchni ok. 0,17 ha pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną. Teren pod zabudowę mieszkaniową został wyznaczony na obszarze już zainwestowanym. Warunki gruntowo-wodne są korzystne dla bezpośredniego posadowienia obiektów budowlanych

**W** – dotyczy przeznaczenia podstawowego pod teren urządzeń infrastruktury technicznej - wodociągowej (stacja hydroforowa) o pow. ok. 0,07ha. Jest to teren w znacznej większości istniejącej już stacji hydroforowej. W niewielkiej części są to grunty orne III klasy bonitacyjnej.

**R** – jest to teren rolniczy i dotyczy przeznaczenia podstawowego pod uprawy polowe i ogrodnicze o pow. ok. 0,29 ha.

Teren opracowania położony jest poza obszarami Głównych Zbiorników Wód Podziemnych.

Warunki gruntowo-wodne w obrębie terenów przeznaczonych pod zabudowę są dość korzystne w aspekcie projektowanych funkcji - bezpośredniego posadowienia obiektów budowlanych.

Poziom wód gruntowych zgodnie z Mapą Hydrogeologiczną Polski znajduje się poniżej 1-2m p.p.t.

W obrębie przedmiotowego obszaru brak pełnowartościowych, chronionych siedlisk przyrodniczych wymienionych w Rozporządzeniu MŚ z dnia 14 sierpnia 2001r. w sprawie określenia rodzajów siedlisk przyrodniczych podlegających ochronie oraz wymienionych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 roku w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia, jako obszary Natura 2000.

Teren projektowanych funkcji; zabudowy usługowej innej (UI), mieszkaniowej jednorodzinnej (MN), urządzeń infrastruktury technicznej (W) oraz terenu rolniczego (R) położony jest poza obszarem Natura 2000.

## **7. Analiza i ocena przewidywanych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektu zmiany Studium**

### **7.1. Identyfikacja oddziaływań na środowisko wynikających z projektowanego przeznaczenia**

Po przeanalizowaniu projektu ustaleń zmiany Studium w kontekście występujących uwarunkowań środowiskowych terenu opracowania identyfikuje się następujące oddziaływania, które mogą być rezultatem realizacji projektu zmiany Studium.

W wyniku realizacji projektu zmiany Studium występujące tu tereny rolne zostaną zabudowane. Spowoduje to zajęcie ok. 2,7ha terenów rolnych III i IV klasy bonitacyjnej.



Inne skutki dla środowiska wynikające z wprowadzenia nowych funkcji, dotyczące części przeznaczenia to: emisja zanieczyszczeń do powietrza pochodzących z ogrzewnictwa i komunikacji, emisja hałasu, powstawanie ścieków i odpadów komunalnych oraz pochodzących z działalności usługowej.

Ogrzewanie nowych budynków poprzez indywidualne systemy grzewcze, potencjalnie może przyczynić się do wzrostu tzw. „niskiej emisji” w związku z wytwarzaniem zanieczyszczeń (dwutlenku siarki, tlenków azotu, dwutlenku i tlenku węgla, pyłów) powstających w procesach spalania różnego rodzaju i jakości paliw.

W wyniku realizacji projektowanych dróg zostanie wprowadzony ruch komunikacyjny, a co za tym idzie jego oddziaływanie (emisja zanieczyszczeń powietrza, emisja hałasu) w związku z projektowanym zagospodarowaniem wymagającym obsługi w zakresie komunikacji. Będzie to ruch proporcjonalny do funkcji drogi, niestwarzający istotnych uciążliwości z uwagi na jego lokalny charakter.

Przekształceniu ulegnie krajobraz rejonu opracowania, w części przeznaczonej pod nową zabudowę. Nowe obiekty wprowadzą zmianę w krajobrazie – na terenach wolnych od zabudowy pojawią się drogi i zabudowa kubaturowa.

Lokalizacja nowej zabudowy mieszkaniowej i usługowej, a także terenów komunikacyjnych spowoduje zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej. Istniejąca szata roślinna na części terenu będzie niszczone przede wszystkim bezpośrednio, przez usuwanie istniejącej pokrywy roślinnej i wprowadzenie zieleni kultywowanej w postaci zieleni przydomowej, urządzonej i towarzyszącej. Nastąpić może też pośrednie niszczenie szaty roślinnej przez podsuszanie terenów w wyniku zwiększenia powierzchni nieprzepuszczalnych.

Nastąpi częściowa, lokalna niwelacja terenów (wyrównanie, nadsypanie) w celu umożliwienia wprowadzenia zabudowy oraz zniszczenie struktury wierzchniej warstwy pokrywy glebowej.

Potencjalnym źródłem zanieczyszczenia środowiska wodno-gruntowego mogą być nieszczelne i nieprawidłowo eksploatowane sieci infrastruktury w tym kanalizacji sanitarnej.

Przewidywane oddziaływania na poszczególne elementy środowiska będą miały charakter bezpośredni, pośredni, długoterminowy i trwałe. Nie przewiduje się jednak by realizacja planowanego zainwestowani oddziaływała na całokształt środowiska w sposób znacząco negatywny, powodujący powstawanie zagrożeń oraz naruszenie standardów środowiskowych.

## **7.2. Analiza i ocena skutków środowiskowych przewidywanych oddziaływań na poszczególne elementy środowiska**

Analizę i ocenę przewidywanych oddziaływań na środowisko funkcji projektowanych w zmianie Studium przeprowadzono identyfikując prawdopodobne skutki środowiskowe w zależności od:

- rodzaju oddziaływania (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane);
- trwałości ich występowania (krótkoterminowe, średnioterminowe, długoterminowe, stałe, chwilowe);
- zasięgu oddziaływania (lokalne - miejscowe, ponadlokalne)

Punktem odniesienia był istniejący stan środowiska, w rejonie lokalizacji projektowanych funkcji.

Analizowano, w jaki sposób realizacja projektowanych funkcji wpłynie na:

bioróżnorodność, ludzi, zwierzęta, rośliny, chronione siedliska przyrodnicze, gatunki chronione, wody, warunki gruntowo-wodne, powietrze, klimat, powierzchnię ziemi, zasoby naturalne, dziedzictwo kulturowe, zabytki, dobra materialne.

W ocenie oddziaływania na środowisko, skutki środowiskowe określono jako:

- **oddziaływanie pozytywne** - powodujące korzystne zmiany w środowisku, najczęściej wtórne, pojawiające się w dłuższym horyzoncie czasowym, prowadzące do poprawy wybranych elementów środowiska w wymiarze ponadlokalnym.
- **oddziaływanie neutralne** - brak wpływu tj. oddziaływanie nie powodujące odczuwalnych (mierzalnych) skutków w środowisku.
- **oddziaływanie negatywne** - oddziaływanie zauważalne, powodujące odczuwalne skutki środowiskowe, lecz nie powodujące przekroczeń standardów, istotnych zmian ilościowych i jakościowych, możliwe do ograniczenia.
- **oddziaływanie znacząco negatywne** – oddziaływanie powodujące zasadniczą zmianę określonych parametrów jakości środowiska, zagrożenia dla liczebności i bioróżnorodności gatunków, bariery dla migracji, zagrożenia dla obszarów przyrodniczo cennych.

Poniżej przedstawiono analizę i ocenę przewidywanych skutków oddziaływania na poszczególne elementy środowiska oraz całość środowiska, mogących być rezultatem realizacji projektu zmiany Studium. W toku analiz i ocen uwzględniono działania prowadzące do eliminacji, bądź minimalizacji potencjalnych negatywnych oddziaływań.

### ***Powierzchnia ziemi, gleby***

Realizacja projektu zmiany Studium spowoduje bezpośrednie, trwałe zajęcie gruntów rolnych, w części użytkowanych rolniczo, zaś w części odłogowanych i zakrzaczonych. Są to w większości użytki zielone (mniejszą część stanowią grunty orne – zaliczane do kompleksu żytniego słabego) o średniej wartości agroekologicznej, zbonifikowane w klasie III i IV. Ich powierzchnia wynosi ok. 2,7ha.

Nie będzie to stanowiło istotnego uszczerbku dla rolniczej przestrzeni produkcyjnej terenu gminy.

Realizacja nowych funkcji, dotyczących zabudowy i komunikacji, spowoduje częściowe zniszczenie warstwy glebowej i zastąpienie jej gruntem antropogenicznym. Część terenów przeznaczonych pod zabudowę zostanie odzyskana dla przyrody w postaci zieleni urządzonej co zapewniają zapisy Studium określające procentowo (20%), pozostawienie powierzchni biologicznie czynnej w obrębie poszczególnych działek. W obrębie obszaru objętego III Zmianą Studium wskazuje się również teren o powierzchni ok. 0,3ha jako teren rolniczy.

Realizacja liniowych przedsięwzięć infrastrukturalnych, niezbędnych dla wyposażenia obszaru zainwestowania, zaliczanych do mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko (budowa sieci kanalizacyjnej) spowoduje konieczność przemieszczania mas gruntu. Praktycznie cały wykopany grunt zostanie wykorzystany na miejscu do niwelacji wykopów.

**Realizacja projektu zmiany Studium nie spowoduje znaczących, trwałych deformacji powierzchni terenu. Lokalna niwelacja terenów w celu umożliwienia wprowadzenia zabudowy oraz wykopy pod liniowe przedsięwzięcia infrastruktury będą oddziaływaniem krótkotrwałym, występującym na etapie budowy.**

**Przewiduje się: oddziaływania bezpośrednie, krótkoterminowe (na etapie budowy), poprzez zajęcie powierzchni terenu długoterminowe, trwałe, lokalne, negatywne, rozumiane, jako zauważalne, niepowodujące istotnych zmian ilościowych i jakościowych, brak oddziaływań znacząco negatywnych.**

### ***Wody powierzchniowe i podziemne***

Zabudowa usługowa i mieszkaniowa znajdująca się w rejonie terenu objętego projektem zmiany Studium w stanie obecnym jest wyposażona w sieć kanalizacji sanitarnej.

Realizacja projektu zmiany Studium wiązać się będzie z powstaniem pewnej ilości ścieków i odpadów komunalnych oraz związanych z działalnością usługową. Mogą one stanowić w pewnym stopniu zagrożenie dla środowiska wodnego.

W wyniku rozbudowy sieci kanalizacyjnej i jej wykorzystania uniknie się przenikania i odprowadzania zanieczyszczeń do środowiska wodnego w sposób rozproszony. Nastąpi spadek poziomu zanieczyszczenia wód i polepszenie ich parametrów jakościowych. Oczyszczanie ścieków przyczyni się do realizacji ważnych z punktu widzenia bytowania fauny zadań, jakimi jest ograniczenie eutrofizacji wód w rzekach oraz właściwe zagospodarowanie ścieków komunalnych.

W celu eliminacji negatywnego oddziaływania na środowisko wodne, istotne będzie zapewnienie systematycznej, selektywnej zbiórki i odbioru odpadów komunalnych, na warunkach ustalonych przez gminę, zgodnie z gminnym planem gospodarki odpadami. Odpady pochodzące z działalności usługowej będą wymagać wykorzystania lub unieszkodliwienia w zależności od ich rodzaju, na zasadach określonych przepisami odrębnymi. Spełnienie powyższych warunków nie spowoduje zmian jakości wód podziemnych.

W pewnym stopniu nastąpi zmiana w warunkach gruntowo – wodnych, a pośrednio biotycznych poprzez uszczelnienie podłoża w wyniku wprowadzenia nowych powierzchni nieprzepuszczalnych, głównie w obrębie terenów przeznaczonych pod zabudowę usługową (budynki, parkingi, miejsca postojowe). Z uwagi na stosunkowo niewielki, nowy obszar wskazany pod zabudowę (znaczna część terenu jest już zabudowana i/lub znajduje się w obrębie istniejącego mpzp, który wprowadza nowe zainwestowanie) – ok. 1.1ha oraz wskazany min. 20% udział powierzchni biologicznie czynnej, nie przewiduje się istotnej zmiany, powodującej znaczące przekształcenia na większym obszarze.

**Przewiduje się: oddziaływania bezpośrednie (wytwarzanie ścieków), długoterminowe, trwale, negatywne, rozumiane, jako zauważalne, niepowodujące istotnych zmian ilościowych i jakościowych), pozytywne (bezpośrednie – poprzez wykorzystanie kanalizacji i oczyszczanie ścieków w konsekwencji eliminacja odprowadzania zanieczyszczeń w sposób rozproszony), miejscowe, lokalne (zmiany warunków gruntowo-wodnych), brak oddziaływań znacząco negatywnych.**

**Wyposażenie terenów projektowanych do zainwestowania w kanalizację będzie powodować pozytywne oddziaływanie pośrednie na jakość wód w Mokrzyszówce.**

### ***Powietrze atmosferyczne, klimat***

W zakresie wpływu na powietrze atmosferyczne, realizacja ustaleń zmiany Studium spowoduje zlokalizowanie nowych źródeł emisji zanieczyszczeń, powstałych przy wytwarzaniu energii cieplnej poprzez spalanie różnego rodzaju paliw.

Źródłami emisji będą: indywidualne systemy grzewcze i energetyczne w zabudowie usługowej oraz mieszkaniowej jednorodzinnej a także ruch komunikacyjny (spaliny) związany z obsługą projektowanej nowej zabudowy.

Emisja pochodząca z tych źródeł nie powinna być znacząca i prawdopodobnie nie spowoduje znaczącej zmiany w lokalnych warunkach aerosanitarnych, głównie z uwagi na stosunkowo niewielką liczbę projektowanych zabudowań, tym samym źródeł emisji.

Pozytywny skutek w zakresie ochrony atmosfery przed emisją zanieczyszczeń z niskich emitorów przynosi stosowanie paliwa gazowego, dającego mniejszą emisję substancji zanieczyszczających niż różnej, jakości paliwa stałe. Istnieje możliwość zaopatrzenia nowego zainwestowania w gaz ziemny z istniejącej sieci gazowej.

**W odniesieniu do powietrza atmosferycznego przewiduje się: oddziaływania bezpośrednie (emisja zanieczyszczeń z ogrzewnictwa, emisja zanieczyszczeń komunikacyjnych) długoterminowe, stałe, lokalne, neutralne (nie powodujące odczuwalnych - mierzalnych skutków w środowisku atmosferycznym terenu objętego**

projektem zmiany Studium oraz poza jego granicami, ani przekroczeń standardów jakości powietrza, określonych obowiązującymi przepisami), brak oddziaływań znacząco negatywnych.

W odniesieniu do klimatu wystąpią mało istotne, długotrwałe, lokalne zmiany mikroklimatyczne, związane ze wzrostem emisji ciepła do atmosfery.

### *Środowisko biotyczne (fauna i flora), bioróżnorodność, gatunki i siedliska chronione*

Na terenie określonym w III Zmianie Studium zostanie wprowadzona nowa zabudowa (usługowa, mieszkaniowa). Spowoduje to bezpośrednio, lokalne oddziaływanie na przyrodę ożywioną wyrażające się zmniejszeniem powierzchni biologicznie czynnej. Istniejąca tu szata roślinna tj. występujące na użytkach zielonych oraz gruntach ornym nieużytkowanych, zbiorowiska trawiaste i zaroślowe, ulegnie zniszczeniu a w jej miejsce zostanie wprowadzona nowa wartość w postaci kultywowanej zieleni ozdobnej i przydomowej.

Realizacja ustaleń projektu zmiany Studium nie spowoduje wylesień.

Jak wynika z opracowanej inwentaryzacji przyrodniczej terenu, na terenach planowanej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz zabudowy usługowej brak jest chronionych siedlisk przyrodniczych i cennych zbiorowisk roślinnych. Reprezentowana tu dość licznie ornitofauna wykorzystuje rejon terenu objętego projektem zmiany Studium jako bazę żerową i łowiskową. Stąd w wyniku realizacji projektu zmiany Studium nastąpi pewne ograniczenie przestrzeni bytowania i przestrzeni żerowisk. Jednak rozległe, otwarte przestrzenie występujące w rejonie omawianego terenu zapewniają w dostatecznym stopniu miejsca żerowania dla ptaków. Nieużytki zajęte w przewadze przez wtórną roślinność zaroślową nie stanowią siedliska życia dla gatunków ptaków z załącznika I Dyrektywy Rady 79/409/EWG. Projektowane zainwestowanie terenu nie odbije się negatywnie na populacjach gatunków preferujących przestrzenie otwarte. Zainwestowanie nieużytków, ze względu na charakter niskiej zabudowy nie będzie stanowić bariery dla migrujących ptaków i ich swobodnego przemieszczania się.

Nie przewiduje się by realizacja projektu zmiany Studium powodowała znaczące straty w środowisku biotycznym tego rejonu, ze względu na jego niską wartość zarówno pod względem botanicznym jak i faunistycznym, w tym ornitologicznym.

Realizacja projektowanego zainwestowania nie spowoduje ubożenia bioróżnorodności (utrata cennych siedlisk, wymierania gatunków) z uwagi na brak w obrębie terenu opracowania elementów kluczowych dla jej zachowania tj. torfowisk, ekstensywnie użytkowanych łąk i typowych zarośli łęgowych.

Zajęcie terenów rolnych, ugorowanych (mało cennych przyrodniczo zbiorowisk roślinnych) podlegających wtórnej sukcesji szczególnie inwazyjnymi gatunkami pospolitymi, przylegających do istniejącej zabudowy nie powinno zainicjować istotnej presji na przyrodę ożywioną na większych obszarach.

**Przewiduje się: oddziaływania bezpośrednie (uszczerplenie powierzchni biologicznie czynnej, pogorszenie warunków bytowania pospolitych gatunków fauny i ograniczenie ich przestrzeni życiowej, w tym żerowiskowej (w miejscach lokalizacji obiektów kubaturowych i pasów drogowych), długoterminowe, trwałe, miejscowe, neutralne (nie powodujące istotnych zmian ilościowych i jakościowych w populacjach gatunków), brak oddziaływań znacząco negatywnych ze względu na brak chronionych siedlisk przyrodniczych, miejsc bytowania i rozrodu gatunków chronionych oraz charakter projektowanego przeznaczenia, nie wprowadzającego istotnych oddziaływań na poszczególne elementy środowiska.**

## ***Krajobraz***

W wyniku realizacji projektu zmiany Studium nastąpi w tej części obszaru gminy przekształcenie krajobrazu. Będą to zmiany pośrednie wynikające z wprowadzenia zabudowy na terenach przestrzeni otwartych.

W krajobrazie rolniczym z towarzyszącą zabudową pojawią się nowe tereny zabudowy kubaturowej i tereny komunikacyjne. W kontekście powyższego istotną rzeczą jest zapisanie w kierunkach zmiany Studium wskaźników (wysokość zabudowy, kształt dachów, udział powierzchni biologicznie czynnej w obrębie poszczególnych działek - 20%, czy wielkość powierzchni zabudowy), które przyczynią się do zachowania ładu przestrzennego

Planowana zabudowa usługowa, mieszkaniowa w sensie krajobrazowym, może zostać dzięki ograniczonej wysokości, wkomponowana w obszary otaczające.

**Oddziaływania realizacji projektowanego dokumentu w odniesieniu do krajobrazu będą miały charakter pośredni, długoterminowy, negatywny (rozumiany jako zauważalny, lecz nie powodujący istotnych zmian jakościowych), przy wypełnieniu wyż. wym. warunków dotyczących ładu przestrzennego, form architektonicznych oraz zagospodarowania zielenią nie spowodują skutków znacząco negatywnych.**

## ***Ludzie, dobra materialne***

Ze względu na charakter projektowanego przeznaczenia, niewprowadzającego istotnych zanieczyszczeń do środowiska i oddziaływań znacząco negatywnych, realizacja projektu zmiany Studium nie spowoduje zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi.

Teren omawianego, projektowanego zainwestowania znajduje się poza obszarami zagrożonymi zalaniem wodami powodziowymi. Na badanym obszarze nie występują wody powierzchniowe zaś zwierciadło wód gruntowych znajduje się na głębokości poniżej 1-2m.

W związku położeniem analizowanego obszaru poza głównymi ciągami komunikacyjnymi oraz brakiem wskazania nowych dróg w obrębie zmiany Studium, nie przewiduje się oddziaływań powodujących przekroczenia standardów akustycznych. Oddziaływanie związane z emisją hałasu dla analizowanego terenu nie powinno stanowić uciążliwości pod warunkiem zachowania standardów akustycznych określonych w przepisach odrębnych, w zależności od funkcji terenu.

Efektom realizacji rozbudowy sieci kanalizacyjnej dla projektowanego zainwestowania będzie ogólny wzrost bezpieczeństwa sanitarnego i ekologicznego oraz poprawa jakości życia mieszkańców i polepszenie warunków sanitarnych.

**Przewiduje się, iż realizacja projektu zmiany Studium nie spowoduje zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi, oddziaływania na ludzi będą miały charakter bezpośredni, pozytywny, wynikający z poprawy warunków zamieszkania i standardów życia mieszkańców.**

## ***Dziedzictwo kulturowe, zabytki***

W związku z lokalizacją projektowanych funkcji na terenach wolnych od zabudowy oraz w sąsiedztwie zabudowy współczesnej nie wystąpią kolizje przestrzenne z obiektami zabytkowymi i strefami konserwatorskimi.

Na badanym terenie nie występują obiekty i obszary objęte ochroną konserwatorską.

### *Zasoby naturalne*

Na przedmiotowym obszarze oraz w jego bezpośrednim sąsiedztwie brak jest udokumentowanych złóż surowców podstawowych, w związku, z czym nie przewiduje się negatywnych oddziaływań na środowisko.

### **8. Analiza i ocena przewidywanych oddziaływań na cele i przedmiot ochrony oraz integralność obszarów Natura 2000**

Oceny wpływu projektu zmiany Studium na europejską sieć ekologiczną Natura 2000 dokonano poprzez analizę i ocenę przewidywanych oddziaływań na obszar ustanowiony na terenie sąsiedniej gminy Tarnobrzeg i znajdujący się najbliżej badanego terenu.

Tereny projektowanych funkcji usługowej i mieszkaniowej jednorodzinnej, położone są w odległości ok. 3,2 km od **Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk (SOOS) pn. „Tarnobrzaska Dolina Wisły”** o kodzie PLH180049.

Poniższa **tabela nr 1** zawiera charakterystykę obszaru Natura 2000, sporządzoną w oparciu o Standardowe Formularze Danych.

**Tabela nr 1. Podstawowe dane dotyczące obszarów Natura 2000**

Nazwa obszaru Natura 2000	Cel ochrony	Przedmiot ochrony	Zagrożenia
<p>Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Tarnobrzeska Dolina Wisły PLH180049</p>	<p>Obszar obejmuje międzywale rzeki Wisły w całości położony na terenie Kotliny Sandomierskiej, Niziny Nadwiślańskiej, na styku dwóch województw podkarpackiego i świętokrzyskiego. Powierzchnia zajmowana przez obszar wynosi 4 056,7 ha i rozciąga się od ujścia Wisłoki poniżej Połańca, dalej biegnąc w dół rzeki pomiędzy powiatami prawego i lewego brzegu tj. mieleckim, staszowskim, tarnobrzeskim i sandomierskim, aż do samego miasta Sandomierz, gdzie swoją granicę opiera o Góry Pieprzowe.</p> <p>Celem ochrony w obszarze są głównie wodno-błotne zbiorowiska roślinne, które tworzą następujące typy siedlisk:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami Nympeion, Potamion,</li> <li>• zalewane muliste brzegi rzek,</li> <li>• łąki selernicowe (<i>Cnidion dubii</i>),</li> <li>• niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>),</li> <li>• łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i>, <i>Populetum albae</i>, <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>, olsy źródłiskowe).</li> </ul>	<p>W korycie rzeki obserwować można stałe wyspy piaszczyste, często porośnięte krzewami i drzewami. Sama rzeka ciągle uznawana jest za jedną z najdłuższych dużych rzek Europy. Po wielu latach nieobecności do wód wiślanych powrócił bóbr i wydra, stałym bywalcem tych terenów stał się także orzeł bielik i bocian czarny. W łąkach i zagajnikach spotkać można sarny, jelenie, lisy i zające. Otwarte tereny w dolinie rzeki szczególnie upodobały sobie sowy uszate – jako teren do polowań na gryzonia. Pokażna ostoja tych sów obecnie utrzymuje się na jednym z osiedli tarnobrzeskich bloków mieszkalnych, położonych na skarpie nadwiślańskiej. łąki, koszone zgodnie z wymogami rolno środowiskowymi, stają się bardziej atrakcyjne i są zasiedlane przez czajkę, rycyka i derkacza. Licznie występują tu bażanty i nierzadko spotkać można małe stadka kuropatw. Piaszczyste wyspy stają się miejscami kolonii lęgowych rybitwy zwyczajnej i białoczelnej, sieweczki rzecznej, brodzieńki piskliwej oraz mewy śmieszki i srebrzystej. Przy odrobinie szczęścia zaobserwować można również zimorodka. Ciekawostką dla tej części Wisły jest obecność od kilku lat pary ostrzygojadów.</p> <p>Szczególnie bogatymi enklawami są łąchy i starorzecza, gdzie obserwować można kumaka nizinny i rzekotkę drzewną, a w okolicy dopatrzeć się można ropuchy szarej, żaby trawnej i wodnej oraz zaskrońca. Tereny bardziej otwarte, piaszczyste i dobrze nasłonecznione szczególnie upodobały sobie jaszczurki i liczne owady. Ciekawostką z pewnością jest występująca na tym terenie modliszka.</p>	<p>Główne źródło zagrożenia stanowi:</p> <p>zaniechanie wykasania łąk może powodować ich zarastanie a w konsekwencji zmianę krajobrazu (zastępowanie roślinności łąkowej przez zarośla);</p> <p>nadmierny, niekontrolowany wyrąb pozostałych fragmentów lasów lęgowych (niszczone gniazda remiza);</p> <p>regulacja rzeki, równanie starorzeczy, likwidacja wysp i mielizn (utrata miejsc żerowania i gniazdowania);</p> <p>kłusownictwo i intensywne wędkarstwo (wytrzebienie chronionych gatunków zwierząt);</p>

		<p>Wody rzeki choć znacznie oczyszczone nie są szczególnie zasobne w ryby. W wodach występuje większość powszechnych ryb tj. sum, szczupak, sandacz, okoń, leszcz, karp, karaś, krąp, kleń, brzana, certa, świnka, ukleja, płóc, boleń. W mulistym dnie dopatrzeć się można szczeżui i licznych mięczaków oraz bezkręgowców.</p> <p>Łachy stały się również ostoją roślin wodnych – grzybienia białego i grążela żółtego. Niedługo występująca kotewka orzech wodny od kilku lat nie jest notowana.</p> <p>Bardzo istotną rolę, jaką pełni dolina Wisły to rola korytarza ekologicznego i migracyjnego, najważniejszego w skali Polski i jednego z ważniejszych w skali Europy. Dolina to swoista autostrada dla setek tysięcy ptaków, migrujących niemalże przez cały rok. Klucze żurawi, stada gęsi, kaczek, czapli, kormoranów, czajek i ptaków z rodziny siewkowatych to widok coraz bardziej powszechny.</p>	
--	--	---	--



### **8.1. Identyfikacja i analiza przewidywanych oddziaływań generowanych przez projekt zmiany Studium na cele i przedmiot ochrony oraz integralność obszarów Natura 2000**

W poniższej tabeli nr 2 zidentyfikowano przewidywane oddziaływania generowane w wyniku realizacji omawianego projektu zmiany Studium oraz przeanalizowano ich wpływ na cele, przedmiot ochrony i integralność przedmiotowych obszarów Natura 2000 w zależności od:

- rodzaju oddziaływania (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane);
- trwałości ich występowania (krótkoterminowe, średnioterminowe, długoterminowe, stałe, chwilowe);

Identyfikacji i analizy wpływu dokonano łącznie dla dwóch etapów – etapu budowy i etapu eksploatacji.

**Tabela Nr 2. Identyfikacja i analiza przewidywanych oddziaływań na obszary Natura 2000.**

Projektowane funkcje	SOOS Tarnobrzaska Dolina Wisły	
	Cele i przedmiot ochrony	Integralność obszaru
Tereny zabudowy usługowej innej, mieszkaniowej jednorodzinnej i urzędzeń wodociągowych	brak oddziaływań bezpośrednich oraz brak oddziaływań pośrednich ze względu na odległość oraz charakter projektowanego przeznaczenia, a także brak jakiegokolwiek połączenia analizowanego obszaru i obszaru Natura 2000 (brak cieków łączących te obszary).	brak oddziaływania

W wyniku przeprowadzonej analizy stwierdza się:

#### W odniesieniu do SOOS Tarnobrzaska Dolina Wisły

- Brak występowania oddziaływań bezpośrednich, trwałych, powodujących utratę chronionych siedlisk przyrodniczych czy ich fragmentację. Teren objęty projektem zmiany Studium położony jest poza obszarem Natura 2000 i w znacznym od niego oddaleniu (ok. 3,2km).
- Brak oddziaływań pośrednich ze względu na charakter projektowanej zabudowy, znaczną odległość oraz brak połączeń tych obszarów ze sobą.

### **8.2. Ocena przewidywanych oddziaływań na cele i przedmiot ochrony oraz integralność obszarów Natura 2000**

Na potrzeby oceny wpływu na cele i przedmiot ochrony oraz integralność obszarów Natura 2000 zastosowano kryteria określające na ile utrzymany zostanie korzystny status ochrony obszarów chronionych.

Analizowano i oceniono czy i w jakim stopniu projektowane w III Zmianie Studium przeznaczenie terenu i wynikające z jego realizacji oddziaływanie:

- zmniejszy zasięg siedlisk podlegających ochronie,
- zachowane zostaną specyficzne struktury i funkcje oraz typowe siedliska gatunków chronionych,
- zmniejszy się liczebność gatunków chronionych,
- ograniczony zostanie zasięg ich występowania,
- zapewniona zostanie wystarczająco duża powierzchnia siedlisk dla bytowania gatunków chronionych,
- zachowana zostanie spójność obszaru chronionego i sieci obszarów.

Oddziaływanie na cele i przedmiot ochrony oraz integralność obszarów Natura 2000 określono, jako:

#### **Oddziaływanie pozytywne**

Oddziaływanie bezpośrednio związane z ochroną obszaru Natura 2000 lub wynikające z tej ochrony.

#### **Oddziaływanie neutralne**

Wpływ nieznaczący - oddziaływanie niepowodujące negatywnych oddziaływań dla właściwego stanu ochrony.

#### **Oddziaływanie znacząco negatywne**

Istotny wpływ negatywny – oddziaływanie powodujące zagrożenia dla właściwego stanu ochrony.

### **Ocena przewidywanych oddziaływań na cele, przedmiot ochrony i integralność obszaru SOOS Tarnobrzaska Dolina Wisły**

W odniesieniu do **celu i przedmiotu ochrony oraz integralności SOOS Tarnobrzaska Dolina Wisły** nie przewiduje się oddziaływań negatywnych przede wszystkim ze względu na:

- brak oddziaływań bezpośrednich wynikających z istniejącego oddalenia od granicy obszaru SOOS (ok 3,2 km),
- znaczną separację przestrzenną;
- brak jakichkolwiek połączeń tych obszarów ze sobą (brak cieków łączących te obszary);
- nie przewiduje się oddziaływań pośrednich ze względu na znaczną odległość, charakter planowanej zabudowy a także brak jakichkolwiek połączeń tych obszarów ze sobą.

**Zmiany sposobu użytkowania i zagospodarowania obszarów objętych projektem zmiany Studium nie kwalifikują się do działań wymienionych w artykule 33 ust. 1 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 o ochronie przyrody.**

#### **9. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, usuwanie barier, ograniczanie i kompensację przyrodniczą przewidywanych negatywnych oddziaływań na środowisko**

W wyniku przeprowadzonej analizy nie przewiduje się znaczących negatywnych oddziaływań na poszczególne elementy środowiska oraz cele, przedmiot ochrony i integralność obszarów Natura 2000 - SOOS Tarnobrzaska Dolina Wisły. Zatem nie jest zasadne przedstawianie rozwiązań mających na celu zapobieganie i ograniczanie istotnego negatywnego wpływu na obszary Natura 2000.

W związku z przewidywanym brakiem istotnych negatywnych oddziaływań na środowisko, w tym na obszary Natura 2000 oraz brakiem niebezpieczeństwa nieodwracalnego zniszczenia bioróżnorodności (zajmowania chronionych siedlisk przyrodniczych i siedlisk chronionych gatunków) nie zachodzi potrzeba przeprowadzenia działań kompensacyjnych.

#### **10. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań przyjętych w projekcie zmiany Studium**

Zgodnie z art. 51 ust.3b) ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko zakres prognozy oddziaływania na środowisko powinien obejmować przedstawienie rozwiązań alternatywnych do rozwiązań przyjętych w projekcie zmiany Studium, w szczególności w odniesieniu do obszarów Natura 2000.

W wyniku przeprowadzonej analizy nie przewiduje się znaczących negatywnych oddziaływań na cele, przedmiot ochrony i integralność obszarów Natura 2000, stąd w zasadzie nie zachodzi potrzeba przedstawienia rozwiązań alternatywnych.

Wyznaczenie nowych terenów usługowych wynika z aktualnych potrzeb oraz z wniosku Służby Więziennej. Projekt III Zmiany Studium dotyczy w głównej mierze rozbudowy istniejącego Zakładu Karnego w Chmielowie przy ul. Zacisznej w sąsiedztwie obszarów w znacznym stopniu zainwestowanych (zabudowa mieszkaniowa, usługowa, tereny komunikacji kolejowej i infrastruktury technicznej) na terenie gminy Nowa Dęba.

W zakresie ochrony środowiska projekt ustaleń dla terenu objętego zmianą Studium wyczerpuje rozwiązania proekologiczne.

### **11. Informacja o możliwym transgranicznym oddziaływaniu**

Ze względu na odległe usytuowanie obszaru gminy Nowa Dęba w stosunku do granic Państwa, charakter projektowanego w zmianie Studium przeznaczenia (zabudowa usługowa, mieszkaniowa) oraz brak potencjalnych źródeł, których oddziaływanie mogłoby wykraczać poza terytorium RP nie zachodzą przesłanki do przeprowadzenia transgranicznej oceny oddziaływania na środowisko.

### **12. Wskazanie napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy**

Napotkane trudności oraz luki we współczesnej wiedzy to przede wszystkim:

- brak monitoringu przyrodniczego,
- brak danych badawczych o stanie środowiska prowadzonych na poziomie miejscowego planowania przestrzennego dających podstawę do precyzowania jednoznacznych ocen.

### **13. Podsumowanie i wnioski**

Celem prognozy oddziaływania na środowisko była ocena czy i w jaki sposób realizacja projektu zmiany Studium może oddziaływać na obszary Natura 2000 i środowisko, czy i w jakim stopniu ustalenia projektowanego dokumentu sprzyjają zrównoważonemu rozwojowi.

W wyniku przeprowadzonych analiz i ocen prognozuje się, iż funkcje projektowane w Studium będą miały na środowisko w przewadze wpływ neutralny (brak wpływu, wpływ nieznaczący) lub w mniejszym stopniu negatywny, rozumiany, jako oddziaływanie zauważalne, lecz niepowodujące naruszenia standardów środowiskowych. Niewielki negatywny wpływ dotyczył będzie głównie krajobrazu oraz nieuchronnego uszczuplenia arealu powierzchni biologicznie czynnych.

Nie przewiduje się oddziaływań znacząco negatywnych tj. powodujących zasadniczą zmianę określonych parametrów, jakości środowiska, zagrożenia dla liczebności i bioróżnorodności gatunków, bariery dla migracji, zagrożenia dla obszarów przyrodniczo cennych.

Realizacja projektu zmiany Studium nie spowoduje znaczącego negatywnego oddziaływania na cele, przedmiot ochrony, integralność i spójność obszarów Natura 2000.

Nie przewiduje się zagrożeń dla utrzymania właściwego stanu ochrony gatunków i siedlisk chronionych.

**Zmiany sposobu użytkowania i zagospodarowania terenu objętego projektem zmiany Studium nie kwalifikują się do działań wymienionych w artykule 33 ust. 1 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 o ochronie przyrody.**

Realizacja projektu Studium przy zachowaniu ustaleń dotyczących ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu oraz zasad wyposażenia w infrastrukturę techniczną, nie wprowadzi istotnych zmian w odniesieniu do poszczególnych komponentów środowiska.

#### **14. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektu zmiany Studium oraz częstotliwości ich przeprowadzania**

Mając na uwadze charakter projektowanego w zmianie Studium przeznaczenia oraz wykazany brak negatywnego wpływu na obszary Natura 2000 i mało znaczącą skalę oddziaływania na środowisko nie przewiduje się konieczności przeprowadzania analizy skutków realizacji ustaleń projektu III Zmiany Studium.

#### **15. Wykaz materiałów wykorzystanych przy opracowaniu prognozy**

1. *Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe na potrzeby projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz zmiany SUIKZP Gminy Nowa Dęba, dla obszaru położonego na terenie gminy Nowa Dęba w miejscowości Chmielów przy ul. Zacisznej.*
2. *Raport o stanie środowiska w województwie podkarpackim w latach 2016-2017, WIOŚ Rzeszów 2018r.*
3. *Jerzy Kondracki – Geografia fizyczna Polski; PWN Warszawa 1988 r.*
4. *Klimaszewski M., 1981, Geomorfologia ogólna, PWN, Warszawa.*
5. *Borzyszkowski J., Bidlasik M. 2016, Monografia Mikroregiony fizycznogeograficzne Polski, IOS-PIB, Warszawa*
6. *Kleczkowski A.S., 1990, Mapa obszarów głównych zbiorników wód podziemnych (GZWP) w Polsce wymagających szczególnej ochrony 1: 50 000. Instytut Hydrogeologii i Geologii Inżynierskiej, AGH, Kraków*
7. *Strategia rozwoju powiatu tarnobrzskiego na lata 2015-2020,*
8. *Strategia Zrównoważonego Rozwoju Miasta i Gminy Nowa Dęba na lata 2016-2022.*
9. *Program Ochrony Środowiska dla gminy Nowa Dęba na lata 2015-2018 z perspektywą do roku 2022.*
10. *Plan gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Nowa Dęba.*
11. *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Nowa Dęba (ze zmianami).*
12. *Projekt MPZP w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przy ul. Zacisznej w Chmielowie.*
13. *Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego – Perspektywa 2030.*
14. *Standardowy Formularz Danych dla specjalnego obszaru ochrony siedlisk Tarnobrzaska Dolina Wisły PLH180049.*
15. *Ogólne zalecenia dla ochrony typów siedlisk oraz gatunków zwierząt (poza ptakami) i roślin wymienionych w załącznikach I i II Dyrektywy Siedliskowej, przewidywane na terenach Specjalnych Obszarów Ochrony sieci Natura 2000 w Polsce. Joanna Perzanowska.*
16. *Specyfika ocen oddziaływania na środowisko dotyczących ochrony obszarów Natura 2000 Przemysław Chylarecki Muzeum i Instytut Zoologii PAN.*
17. *Zakres ochrony ptaków i zasady gospodarowania na obszarach proponowanych do objęcia ochroną, jako obszary specjalnej ochrony, powoływane w ramach systemu NATURA 2000 w Polsce. Maciej Gromadzki, Jadwiga Gromadzka, Arkadiusz Sikora, Maria Wieloch Zakład Ornitologii PAN.*
18. *Zarządzanie obszarami Natura 2000. MŚ wrzesień 2008r.*
19. *Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, 2016r.*
20. *Ustawa z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2018r. poz. 2081 z późn. zm.)*
21. *Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 roku (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 1945 z późn. zm.)*
22. *Ustawa z dnia 20 lipca 2017r. Prawo wodne (tj. Dz.U. z 2018 r. poz. 2268 z późn. zm.)*
23. *Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tj. Dz.U. z 2018 r. poz. 1614 z późn. zm.).*
24. [http://geoportal.gov.pl/;](http://geoportal.gov.pl/)
25. <http://tarnobrzanski.geoportal2.pl/>
26. <https://www.pgi.gov.pl>
27. <https://www.epsh.pgi.gov.pl>
28. <https://www.emgsp.pgi.gov.pl>
29. <https://geolog.pgi.gov.pl>
30. <https://podkarpackie.e-mapa.net/>
31. <http://sip.gison.pl/nowadeba>
32. <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>
33. <https://www.igipz.pan.pl>

## **16. Załącznik - oświadczenie autora**

Ja Paweł Paż oświadczam, że spełniam wymagania, o których mowa w art 74a ust. 2, Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko z dnia 3 października 2008r (t.j. Dz.U. 2018 poz. 2081 z późn. zm.). Jestem świadomy odpowiedzialności karnej z złożenie fałszywego oświadczenia.